Täysistunto

Torstai 5.3.2026 klo 16.00—19.52

3. Keskustelualoite EU:n talouden menestymisen edellytyksistä ja merkityksestä Suomelle
Keskustelualoite KA 4/2025 vp

Keskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Päiväjärjestyksen 3. asiana on ajankohtaiskeskustelu EU:n talouden menestymisen edellytyksistä ja merkityksestä Suomelle.

Ajankohtaiskeskustelun avaa keskustelualoitteen ensimmäinen allekirjoittaja, edustaja Saara-Sofia Sirén. Tämän jälkeen myönnän harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja. Vastauspuheenvuorot varataan täysistunnossa V-painikkeella. Keskusteluun varataan aikaa yksi tunti. — Edustaja Sirén, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.01 **Saara-Sofia Sirén kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Globaali toimintaympäristö muuttuu tällä hetkellä nopeammin kuin ehkä koskaan aikaisemmin. Suurvaltapolitiikan jännitteet, kauppapolitiikan kiristyvä vastakkainasettelu, ilmastonmuutoksen kiihtyminen, tekoäly, datatalous, kriittiset riippuvuudet — nämä kaikki haastavat ja muuttavat sitä maailmantalouden perustaa, joka toimintaympäristönämme toimii ja haastaa näin myös Euroopan unionin toimintakykyä.

Tässä tilanteessa Euroopan unionin taloudellisen menestymisen edellytykset ovat suoraan yhteydessä Suomen tulevaisuuteen. Siksi on tärkeää, että käymme tänään keskustelua paitsi siitä, millaisin ratkaisuin Eurooppa voi vahvistaa kilpailukykyään ja turvata asemansa globaalissa taloudessa, myös siitä, millä tavoin voimme vaikuttaa siihen, että nämä ratkaisut ovat myös Suomen etujen mukaisia.

Eduskunta, suuri valiokunta, käsittelee parhaillaan komission esitystä EU:n monivuotiseksi rahoituskehykseksi vuosille 2028—2034, eli niin sanottu MFF. Kyse ei ole vain budjettikehyksestä vaan strategisesta suunnitelmasta, joka määrittää Euroopan kyvyn vastata tulevaisuuden haasteisiin. On ilahduttavaa, että Suomen pitkäjänteinen ja aktiivinen ennakkovaikuttaminen on nähtävillä komission linjauksissa. Ukrainan tukeminen, turvallisuus, puolustus sekä kilpailukyvyn vahvistaminen ovat nousseet rahoituskehysehdotuksen painopisteiksi. Juuri tämä on ollut Suomen ennakkovaikuttamisen tavoitteena.

Epävarmassa maailmassa ei riitä, että teemme asioita samalla tavalla kuin ennenkin. Siksi myös tämän rahoituskehyksen on muututtava. Sen on kyettävä vastaamaan tämänhetkisiin uhkiin ja sopeutumaan myös odottamattomiin tilanteisiin tulevaisuudessa. Euroopalla on oltava yhtenäinen suunnitelma ja ennen kaikkea kykyä toimeenpanna se. Tämä edellyttää joustavuutta, strategista ajattelua ja rohkeutta tehdä päätöksiä, jotka vahvistavat Euroopan kriisinkestävyyttä.

Euroopan kilpailukyky ei kuitenkaan synny pelkästään rahoituksesta. Se syntyy taloudellisesta toimintaympäristöstä, joka kannustaa innovaatioihin, investointeihin ja kasvuun. On tunnustettava, että EU:n kyky kohdistaa voimavaroja teknologiseen kehitykseen on jäänyt jälkeen muun muassa Yhdysvalloista ja Kiinasta. Syitä tähän ovat muun muassa liiallinen sääntely, sisämarkkinoiden puutteet ja julkisten varojen tehoton käyttö. Siksi on ratkaisevan tärkeää, että tulevalla seitsenvuotisella rahoituskehyskaudella panostamme enemmän juuri tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin. Juuri nämä ovat EU:n rahoituksen vaikuttavimpia investointeja. Rahoituksen tulee perustua avoimeen kilpailuun ja laatuun. Juuri tätä laatunäkökulmaa Suomi pyrkii painottamaan. Tämä on Suomen etu, sillä meillä on huippuosaamista lähes kaikilla kilpailukykyrahaston painopistealoilla. Samalla on huolehdittava koko tki-ketjusta: tutkimuksesta pilotointiin, skaalaamiseen ja kaupallistamiseen. Tämä edellyttää myös investointeja tutkimusinfrastruktuureihin.

Arvoisa puhemies! Ajankohtainen turvallisuustilanne ja talous linkittyvät kiinteästi yhteen. Euroopan unionin turvallisuus- ja puolustusmenojen kasvu ei ole poliittinen valinta vaan geopoliittinen välttämättömyys tässä tilanteessa ja turvallisuusympäristössä. Ukrainan tukeminen on Euroopan keskeinen turvallisuuspoliittinen tehtävä. Samalla se on myös investointi Euroopan vakauteen. Tukemme on oltava riittävää, pitkäjänteistä ja uskottavaa. Samalla on rakennettava selkeä polku Ukrainan EU-lähentymiselle. On myös muistettava, että oikeusvaltioperiaate ja yhteiset arvot ovat Euroopan kilpailukyvyn perusta. Ne luovat luottamusta, vakautta ja ennakoitavuutta, mitkä ovat juuri niitä tekijöitä, joita yritykset ja sijoittajatkin arvostavat.

Arvoisa puhemies! Suomi jatkaa määrätietoista vaikuttamista rahoituskehysneuvotteluissa. Meidän on varmistettava, että kehyksen taso pysyy maltillisena mutta samalla on riittävä vastaamaan Euroopan strategisiin tarpeisiin. On huolehdittava siitä, että Suomi saa oikeudenmukaisen osuuden EU-rahoituksesta ja Suomen erityisnäkökulmat, kuten esimerkiksi itärajan tilanne, huomioidaan, ja että kansallinen yhteisrahoitus on suunniteltu ajoissa ja linjassa EU-tavoitteiden kanssa.

Arvoisa puhemies! Euroopan taloudellinen menestys ei ole itsestäänselvyys. Se vaatii rohkeutta uudistua, kykyä tehdä päätöksiä ja halua katsoa pidemmälle kuin seuraavaan budjettikauteen. On tärkeää, että käymme tätä eurooppapoliittista keskustelua myös täällä suuressa salissa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, edustaja Sirén. — Edustajat voivat nyt pyytää minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Päivärinta, olkaa hyvä.

17.07 **Susanne Päivärinta kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Toden totta, siis Suomen etuhan on vahva EU, sellainen EU, jossa on vahva puolustuskyky, vahva kilpailukyky, ja kun EU menestyy, niin Suomikin menestyy. Totta totisesti maailma on nyt muuttunut: geotalous on keskiössä, taloudesta on tullut turvallisuuspolitiikkaa ja turvallisuuspolitiikasta on tullut osa talouspolitiikkaa. On ehdottoman tärkeää, että EU:n on kyettävä vastaamaan Yhdysvaltojen ja Kiinan teknologiseen ja teolliseen kilpailuun ja vähennettävä näitä strategisia riippuvuuksia.

On hyvä, että Orpon hallitus on alusta asti pyrkinyt vaikuttamaan siihen, että EU rakentaa kilpailukykyään turvallisuus edellä, ei protektionismilla vaan strategisella resilienssillä. Suomen vahvuudet, puhdas energia, kriittiset mineraalit ja korkea osaaminen, ovat osa

ratkaisua EU:n taloudessa. Kun EU rakentaa kestävämpiä toimitusketjuja ja vahvistaa omavaraisuuttaan, Suomella kokonaisturvallisuuden huippuosaajana on mahdollisuus olla osana ratkaisua vahvaa, kilpailukykyistä EU:ta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

17.08 **Jaana Strandman ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Euroopan unionissa on periaate, että yritykset ja sijoitukset voivat liikkua vapaasti maasta toiseen. Käytännössä tämä ei kuitenkaan ole aina yksinkertaista. Kun yritys tai sijoittaja lähtee toiseen maahan, vastaan tulee nopeasti kieli. Usein keskeiset asiat, kuten konkurssilainsäädäntö, omaisuudensuoja ja erilaiset lupaprosessit, löytyvät käytännössä vain maan omalla kielellä. Lakitekstit eivät myöskään ole kovin kansantajuisia. Ne sisältävät paljon erikoissanastoa, jonka ymmärtäminen vaatii perehtymistä. Tämä voi tehdä toisessa maassa toimimisesta vaikeampaa ja hidastaa pääomien liikkumista.

Vieraan maan kielen oppiminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta pystyy sijoittumaan uuteen maahan ja ymmärtämään maan tavat. Siksi on hyvä ja tärkeä tunnistaa, että kieli ja paikallisen toimintaympäristön ymmärtäminen ovat edelleen käytännön kysymyksiä, kun puhutaan pääomien liikkumisesta Euroopassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri, olkaa hyvä.

17.09 **Miapetra Kumpula-Natri sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitos ensimmäiselle allekirjoittajalle, suuren valiokunnan puheenjohtajalle. Me keskustelemme viikoittain Euroopan unionista, taloudesta, turvallisuudesta ja aika isolta osin kansallisesti yhtenäisenä. On hienoa saada tämä keskustelu edes näin joka toinen vuosi saliin tunniksi. Kiitos puhemiesneuvostolle tästä päätöksestä.

Iso kysymys on se, miksi Suomi alisuorittaa, miksi meillä on unionin korkein työttömyys ja kasvu ei meillä samalla lailla näy. Kun otsikossa tässä oli Euroopan kilpailukyvyn merkitys, niin kyllä, Eurooppa on meille suurin vientimarkkina: 56 prosenttia omasta viennistämme kohdistuu meidän omille sisämarkkinoille — ja kun muualla Euroopassa kasvetaan, niin ajattelen optimistisesti näin, että kyllä meillekin tarttuu siitä jotakin mukaan joskus, mutta suuri kysymys on, mitä teemme väärin niin, että emme ole siinä mukana, mitä Eurooppa kykenee tekemään.

Myös me SDP:nä olemme ehdottomasti sisämarkkinoiden ja niitten tukemisen kannalla. Tärkeää kilpailukyvylle on myös se, että on vakautta ja turvallisuutta, ja näitä ei voi toisistansa erillisinä nähdä. Eurooppa on myös hyvä luomaan kysyntää, ja yksi tässä on tämä digitaalinen siirtymä, jota tehdään myös ympäristöpuhtaasti. Silloin meillä on myös vastauksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viljanen, olkaa hyvä.

17.11 **Eerikki Viljanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ruuan laatu, riittävyys, huoltovarmuus ja maaseudun elinkeinojen turvaaminen on nähty Euroopan unionissa pitkään erittäin tärkeiksi aiheiksi, niin tärkeiksi, että se on ollut Euroopan unionissa pisimmälle integroitu politiikan sektori ja siihen on käytetty myös euroista valtaosa.

Nyt EU-rahoituksen painopisteisiin suunnitellaan muutoksia kilpailukykyyn liittyvistä syistä, niin kuin tässä keskustelussa on jo käynyt ilmi, ja tässä ajassa ja tässä tilanteessa kuitenkin huoltovarmuudestakin on syytä pitää edelleen huolta. Se on turvattava. Tämä vaatii ruoantuotannon, maatalouden kannattavuuden turvaamista.

Nyt kun paine maatalouden tukien laskemiseen on suuri, entistä merkittävämmäksi käy se, että pitää saada elintarvikemarkkinat toimimaan. Tässäkin yhteydessä kannustan hallitusta siihen, että se toteuttaisi omaa ohjelmaansa ja toisi eduskunnan käsittelyyn mahdollisimman pikaisesti niin muutokset kilpailulainsäädäntöön kuin elintarvikemarkkinalakeihin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

17.12 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mario Draghi korostaa Euroopan kilpailukykyraportissa, että EU:n on kurottava kiinni Yhdysvaltojen ja Kiinan innovaatioetumatka. Tämä vaatii merkittäviä investointeja tutkimukseen, teknologiaan ja uusiin ratkaisuihin. Euroopan haasteita ovat jähmeä teollinen rakenne, heikko polku innovaatioista markkinoille sekä liian rajallinen tutkimuslaitos- ja korkeakouluverkosto innovaatioiden kehittämiseksi.

Siksi tarvitsemme enemmän panostuksia koulutukseen, korkeakouluihin, tutkimuksen laatuun. Tämä kaikki on myös Suomen etu. Rahoituksen turvaamiseksi on tarkasteltava myös yhteistä eurooppalaista lainanottoa ja omien varojen kehittämistä, joilla voidaan vauhdittaa niin Euroopan varautumista, josta täällä jo useat hyvin puhuivat, kuin investointeja vihreään siirtymään ja uuteen teknologiaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

17.13 **Mai Kivelä vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan myös lähteä mahdollisuuksista ja nostan esille sen, kuinka kasvipohjaisen ruoan sektori on keskeinen osa EU:n kilpailukykyä ja kestävää tulevaisuutta. Suomessa on arvioitu, että koko ruokasektorin kasvupotentiaalista jopa yli puolet, 53 prosenttia, tulee kasviproteiineista, solumaataloudesta ja kasvimeijerituotteista. Eli tähän sektoriin panostamalla me panostettaisiin myös alkutuottajien toimeentuloon ja pitkän tähtäimen toimintaedellytyksiin. No, itse ajattelen, että tästä pitäisi tehdä koko EU:ssa prioriteetti. Meillä saataisiin talous-, terveys-, ilmasto-, maatalous- ja turvallisuuspoliittisiakin hyötyjä.

Kysyisin teiltä, ministeri Strand: miten hallitus on huomioinut tämän ruokasektorin siirtymään liittyvän huomattavan potentiaalin, ja miten te aiotte näitä asioita EU-vaikuttamisessa edistää?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Biaudet, varsågod. — Mikrofoni. [Eva Biaudet: Nyt vasta.]

17.14 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Vahvempi Eurooppa on meidän kaikkien etu, ja se edellyttää, että meillä satsataan kilpailukykyyn sisäisesti, osaamiseen, innovaatioihin, myös ihmisten vapaaseen liikkuvuuteen. Meidän pitää olla jatkossakin edelläkävijä myös vihreässä taloudessa ja muistaa vahvistaa demokratiaa ja oikeus-

valtiokehitystä. Erityisiä haasteita antavat lisäpanostukset turvallisuuteen, mutta turvallisuuskin rakentaa taloutta ja Euroopan vahvuutta.

Det är viktigt att EU också fortsätter att vara en stark kraft ute i världen för att vara en del av att lösa globala problem, skapa tillit, lösa klimatförhandlingar och vara med om att minska fattigdomen i världen. När vi diskuterar EU:s ekonomiska framgång är det viktigt att vi ser den här globala rollen, och genom Global Europe kan vi agera globalt. Det är faktiskt särskilt viktigt nu när till exempel USA och många andra har minskat på sina insatser för att minska på fattigdomen.

Vi är lite oroliga för att man i de nya budgetramarna minskar [Puhemies koputtaa] de här markeringarna, ”markers”, på till exempel jämställdhet och kvinnors rättigheter och ställning. Vi hoppas att Finland ska köra på de här frågorna starkt.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack, kiitos. — Edustaja Koulumies, olkaa hyvä.

17.16 **Terhi Koulumies kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdistän näinä päivinä EU:n talouden ja turvallisuuden aika kiinteästi yhteen. On tärkeätä, että EU esimerkiksi siinä monivuotisessa rahoituskehyksessä panostaa turvallisuuteen ja puolustuskykyyn ja rajavalvontaan, ja siis tämä luo taloudelle myös mahdollisuuksia kehittyä. Tietenkin SAFE-instrumentti jo tarjosi eväitä siihen, että eri EU-maat voivat lisätä puolustusmenoja ja tehdä uusia tilauksia, mutta esimerkiksi kun tänään on puhuttu työttömyydestä Suomessa, niin samalla on jäänyt huomaamatta, että meillä on syntynyt uusia työpaikkoja erityisesti pieniin puolustusalan yrityksiin. Tämä on meille merkittävä markkinamahdollisuus EU-maissa, ja toivotaan, että puolustushankinnat tehdään EU:ssa jatkossa niin, että myös pienille ja uusille yrityksille on siellä markkinoita ja pääsy markkinoille eikä ainoastaan EU-maiden suurille, isoille, vanhoille puolustussektorin yrityksille. Tämä on meille tärkeä edunvalvontakysymys Suomessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko, olkaa hyvä.

17.17 **Jani Kokko sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todellakin hienoa, että pystymme käymään tätä tärkeää eurooppapoliittista keskustelua edes nyt tämän yhden tunnin ajan tässä salissa, ja täytyy toivoa, että tähän olisi mahdollisuus useamminkin.

500 miljoonan kansalaisen yhteismarkkina-alue on ehkä tällä hetkellä kansainvälisesti kokoaan heikompi. Sekä Yhdysvallat että Kiina, ja nyt myös Venäjä turvallisuuspoliittisessa mielessä, haastavat Euroopan unionia, ja siinä suhteessa Euroopan unionin riippumattomuus näistä suurvalloista on meille elinedellytys, ja siinä mielessä nimenomaan Euroopan kilpailukyvyn vahvistaminen on keskeisessä roolissa. On erittäin harmillista, että jos vertaa vaikka Yhdysvaltoihin, niin siellä tki-panostuksiin on ohjattu kolme ja puoli prosenttia bkt:stä — jopa niinä kiivaimpina koronavuosina Yhdysvallat ei tästä leikannut — kun taas OECD-maiden, joihin suurin osa EU-maistakin kuuluu, keskiarvo on 2,7. Joten kyllähän tämä kertoo siitä, että niin kuin tässäkin salissa puheenvuoroissa on jo nostettu esiin, nimenomaan niiden tki-panostuksien voimakas kasvattaminen on avain siihen, [Puhemies koputtaa] että se eurooppalainen teollisuus ja eurooppalaiset innovaatiot saadaan kunnolla kasvuun ja kansainvälisille markkinoille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Riipi, olkaa hyvä.

17.18 **Mika Riipi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia suuren valiokunnan puheenjohtajalle hyvästä aloitteesta tärkeästä asiasta. — Tässä on monesti nyt nostettu esille tämä kilpailukyky. Sehän on Euroopan ja se on meidän kansallinen suuri haaste, ja tämä näkyy myös siellä monivuotisessa rahoituskehyksessä aika isolla painopisteellä.

Ehkä haluaisin nostaa tähän keskusteluun nyt myöskin tämän Suomen tilanteen ja tämän meidän nettomaksajaroolin ja pienen ongelman, jonka olen havainnut tässä meidän omassa, kansallisessa keskustelussa: Nythän me olemme aika voimakkaasti laittaneet koheesiopolitiikkaa ja kilpailukykypolitiikkaa vastakkain, ja komission esityksessä kilpailukykyrahoitus on kaksinkertaistumassa. Kuitenkin nyt tilanne on se, että kuusi isointa jäsenmaata ottaa jo tällä hetkelläkin noin 70 prosenttia kilpailukykyrahoituksesta. Tulevaisuudessa, jos tämä rahoituksen taso on näin korkea, se voi olla vielä suurempi, ja tämä vaikeuttaa meidän nettomaksajien asemaa. Siksi näkisin, että meidän pitäisi kansallisesti miettiä, miten esimerkiksi tämän koheesiopolitiikan kansallinen soveltaminen voisi olla mahdollisimman tehokasta sinne t&k&i:hin, paljon nykyistä tehokkaampaa, jotta me voitaisiin varmistaa se meidän kansallinen paras mahdollinen nettomaksaja-asema tulevaisuudessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

17.20 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin hyvää keskustelua, ja totta kai Euroopan turvallisuuden näkökulmasta tämä Ukrainan tilanne on ihan fundamentaalinen, ja se, että siihen pystytään vastaamaan riittävästi.

Sitten tästä taloudelliselta puolelta pari näkökulmaa haluan ottaa esille: Ensimmäinen on se, että tämä on minusta hieno asia, että EU on nyt tehnyt tämän Mercosur-sopimuksen ja on tehnyt Intian vapaakauppasopimuksen. Tässä on nyt menty siihen suuntaan, mistä Kanadan pääministeri Mark Carney hyvin puhui, että maailmassa on muitakin alueita kuin USA, Kiina ja Venäjä ja niiden muiden alueiden kannattaa tehdä keskenään yhteistyötä ja vahvistaa yhdessä omia talouksiaan ja kehittää omaa kauppaansa. Tämä on erittäin positiivista.

Kumpula-Natri otti hyvin esiin sisämarkkinoiden merkityksen, ja täytyy sanoa, kun itsekin vähän aikaa olin siellä kilpailukykyneuvostossa, että tämä on valitettavasti niin, että puheissa tätä sisämarkkinaa kyllä kovasti edistetään, mutta käytännön teot ovat kyllä hitaita. Siihen pitäisi saada ihan oikeasti uutta vauhtia, niin kuin nämä Draghin ja Lettan raportitkin ovat halunneet.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Marttila, olkaa hyvä.

17.21 **Helena Marttila sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! EU on tosiaan monien haasteiden edessä, ja tulevina vuosina on panostettava niin puolustukseen, ilmastotoimiin, kilpailukyvyn vahvistamiseen, ruokaturvaan kuin sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteenkin. Suomen etu on, että EU:ssa pidetään kiinni ilmastotavoitteista ja aktiivisesti edistetään yritysvastuuta ja korkeita standardeja niin tuoteturvallisuudessa, työntekijöiden oikeuksissa kuin eläinten hyvinvoinnissa. Ajattelen, että EU voi olla kokoaan suurempi määrittämässä sitä, miten ja mitä maailmassa tuotetaan.

Suomessa on huikeita innovaatioita uuselintarvikkeissa ja kasviproteiineissa ja monessa muussa, ja on tärkeää varmistaa, ettei EU:ssa ole turhia ja haitallisia pullonkauloja. Kysynkin arvoisalta eurooppaministeriltä: miltä näiden suomalaisten innovaatioiden tulevaisuus tällä hetkellä näyttää EU-pöydissä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

17.22 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun kuuntelee näitä EU-puheenvuoroja, niin täytyy vain ihmetellä, olenkohan lukenut samaa paperia siitä MFF:stä. Siellähän on tulossa Euroopan unionin verotusoikeus — vieläkö, suomalaiset haluatte maksaa lisää veroa? Tuskin näin on. — Siellä lukee, arvoisa pääministeri. Olen katsonut sen paperin. — Toinen juttu: Siellä on selviä viitteitä siitä, että yhteisvelkaa aiotaan ottaa, kuten varoitin teitä, arvoisa pääministeri, elvytyspaketti ykkösen yhteydessä. Minua siitä jopa rangaistiin, niin että minä kyllä muistan sen aika terävästi.

Ja vielä yksi asia: Nyt Itä-Suomi on käytännössä tämän nykyisen hallituksen aikana täysin unohdettu. Me emme ole saaneet sinne oikeastaan mitään muuta kuin yhden voimalaitoksen räjäytyksen aikeet olemme saaneet kuulla. Kysyn teiltä, arvoisa eurooppaministeri ja myös pääministeri, kun olette paikalla: Meillehän on luvattu, että jos Itä-Suomea ruvetaan kehittämään, siihen pitää ottaa velkaa. Me maksettiin elvytyspaketissa miljardeja Eurooppaan, ja 400 miljardia avustusrahoja jaettiin kuin tuuleen. Suomi ei saanut käytännössä juuri mitään muuta kuin 12—13 miljardin velvollisuuden maksaa velkoja sitten kun aika on. Ne ovat meidän lapsiemme velkoja, eivät meidän. Miten tämä tällä keinoin on mennyt? Sille, joka kuvittelee, että elvytyspaketteja ja byrokratiaa lisäämällä Eurooppa nousee, [Puhemies koputtaa] toivotan onnea ja menestystä ja pitkää ikää ja hyviä hermoja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

17.23 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos suuren valiokunnan puheenjohtajalle tästä aloituksesta. — Kolme pointtia tähän keskusteluun:

Ensin tämä rahoituskehys: No, me ajatellaan varmaan, että EU:n pitää olla kilpailukykyinen, geoekonominen ja geopoliittinen peluri. No, EU:n budjetti verrattuna Yhdysvaltojen liittovaltion budjettiin on ihan murusia, Kiina pystyy myös tekemään ihan toisella tavalla, ja kun täällä sanotaan, että EU panostaa siihen ja panostaa tähän ja panostaa tuohon, niin pidän erikoisena, että me erikseen halutaan pitää tavoitteena, että se EU:n budjetti ei saa kasvaa, kun meidän pitäisi miettiä, miten EU:lle otetaan se rooli, ja se on sitten työnjakoa ikään kuin kansallisten varojen käytön kanssa. Ei sen tarvitse tarkoittaa, että kaikki maksavat enemmän veroja.

No, muut pointit: Paljon haukutaan EU-sääntelyä, usein ihan syystäkin, mutta ne isoimmat sisämarkkinoiden esteet ovat kansallista sääntelyä. Siihen puuttuminen on hirveän tärkeätä, ja se, kuka siihen voi puuttua, on Euroopan unioni. Eli sen pitää olla todella tärkeä vaikuttamisen kohde, että näitä kansallisia sisämarkkinoiden esteitä puretaan.

Kolmantena nostan vielä sen, että siihen liittyvät myös yritystuet markkinan sisällä. Ne ovat yksi syy, miksi meille ei tule niin paljon investointeja kuin pitäisi, vaikka meillä on tämä puhdas energiakin täällä etuna. [Välihuutoja] Jos muut voivat syytää likaisempaa ja kalliimpaa energiaa käyttäville yrityksille tukia, [Puhemies koputtaa] niin se heikentää sitä luonnollista kilpailuasetelmaa, mikä meillä on. Eli tätä pitää korjata.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

17.24 **Timo Furuholm vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todellakin tärkeä asia, että puhumme EU:sta ja EU:n tulevaisuudesta yhdessä täällä salissa. Tähän keskusteluun liittyvät vahvasti kilpailukyky ja teknologinen kehitys ja myös tekoäly. Kuten hyvin tiedämme, käymme todella kovaa kilpailua sekä idän että lännen suuntaan, ja meidän pitää se tilanne ymmärtää. Itse ajattelen, että mitä tulee esimerkiksi tekoälyyn, niin meidän on oltava Euroopassa sen käyttämisessä mahdollisimman hyviä, parhaita. Usein sitten keskustelu tässä tilanteessa ohjautuu siihen sääntelyyn, ja sanotaan, että sen purkaminen hartiavoimin on niin kuin se ratkaisu. Kyllä, siellä on varmaan paljon sellaista, mitä pitää purkaa ja tarkastella jatkuvasti, etenkin kun se kehitys menee niin kovaa, mutta samaan aikaan pitää muistaa, että meidän yksi vahvuus täällä Euroopassa ovat nämä oikeusvaltioperiaate, perusarvomme ja perusoikeudet. Kysyisin ministeriltä tähän loppuun: miten tämä tasapaino turvataan, että turvataan se kilpailukyky mutta samaan aikaan me emme luovu niistä periaatteista, mistä Eurooppa tunnetaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Norrback, varsågod.

17.25 **Anders Norrback r** (vastauspuheenvuoro): Tack, herr talman! EU är en av världens största ekonomier, och för ett exportberoende land som Finland är den inre marknaden helt avgörande. Här vill jag hänvisa till ledamot Harjannes andra punkt, som jag samstämmer med. Det här skulle ge våra företag tillgång till en marknad på ett mycket bättre sätt, som är långt större än vad vi kan ana.

Arvoisa puhemies! Sääntelyä tarvitaan, mutta se ei saa olla niin raskasta kuin se ehkä on tänään, että se alkaa jarruttaa yrittäjyyttä ja kehitystä. Euroopasta ei saa tulla maailman parhaiten säännelty mutta samalla vähiten dynaaminen talous. Siksi EU:n kilpailukykyä on vahvistettava lisäämällä innovaatioita, parantamalla pääoman saatavuutta ja kehittämällä sisämarkkinoita, niin että erityket voivat aidosti kasvaa rajojen yli.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Wallinheimo, olkaa hyvä.

17.26 **Sinuhe Wallinheimo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitoksia edustaja Sirénille tästä keskustelualoitteesta. On hyvä, että puhumme EU:sta täällä. Ja kiitoksia itse asiassa hallitukselle ennakkovaikuttamisesta. Se näkyy muun muassa monivuotisissa rahoituskehyksissä ja siinä suunnitelmassa, mikä siellä on nyt tällä hetkellä pöydällä. Siellä panostetaan aivan oikeisiin asioihin: turvallisuuteen, puolustukseen, teknologiaan, tki:hin jne. osaamiseen. Se on hyvä meidän kannalta.

Yksi asia, mikä tässä hiukan on nyt viime aikoina ruvennut askarruttamaan, on kilpailukykyrahasto. Puhuimme siitä viime viikolla Brysselissä, ja se tuntuu nyt tällä hetkellä kaikille maille olevan eri asia. Siellä monet kuvittelevat tätä rahaa menevän perusinfraan, muun muassa rautateihin tai sähkönsiirtoverkkoihin ja näin poispäin, ja meillehän tämä kilpailukykyrahasto tarkoittaa aivan muuta.

Toivoisinkin, että nyt jatkoneuvotteluissa ottaisimme sen roolin, että haluamme sparrata sitä, että tämä menee nimenomaan hankkeisiin, jotka perustuvat avoimeen kilpailuun ja

korkeaan laatuun, eivät mihinkään perusbulkkitavaraan, vaan nimenomaan korkeaan osaamiseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Razmyar, olkaa hyvä.

17.28 **Nasima Razmyar sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhtä lailla minä kiitän tästä tärkeästä keskustelualoitteesta. Yhdessä Eurooppa on tosiaankin enemmän, ja nyt valitettavasti, kuten nähdään ja kuten tässäkin keskustelussa on tullut ilmi, EU alisuoriutuu aivan liian paljon. Se näkyy erityisesti meidän sisämarkkinoissa, ja mielestäni tässä on otettu erittäin hyviä huomioita esiin.

EU:n täytyy olla vahvempi niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ekologisesti, ja se on ennen kaikkea tietenkin Suomen etu. Me tarvitaan niitä investointeja, me tarvitaan niitä investointeja, jotka jäävät Eurooppaan ja EU-alueelle. Me yhtä lailla tarvitsemme uusia työpaikkoja ja me tarvitsemme korkeaa teknologiaa, juuri niitä tuotteita, joita voimme viedä myöskin maailmalle ja niin, että ne toimivat myöskin meidän omilla sisämarkkinoillamme.

Yhtä lailla EU:n sisällä tarvitaan osaamista ja ennen kaikkea myöskin inhimillistä pääomaa, ja siitä, arvoisa puhemies, olen erityisen huolissani tällä hetkellä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Strand, neljä minuuttia. Sitten jatkamme vastauspuheenvuoroja.

17.29 **Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Joakim Strand:** Arvoisa puhemies! Kiitos hyvästä keskustelusta, ja kiitos ennen kaikkea suuren valiokunnan puheenjohtajalle Sirénille tästä aloitteesta. Kommentoin tässä muutamia puheenvuoroja.

Ensinnäkin edustaja Päivärinta puhui hyvin siitä, että kun EU menestyy, niin Suomi menestyy, ja puhui strategisesta resilienssistä. Tämä liittyy kilpailukykyyn, turvallisuuteen, kaikkiin Suomen prioriteetteihin.

Tässä myös muun muassa edustaja Kumpula-Natri puhui hyvin siitä, miten Eurooppa voi olla hyvä luomaan kysyntää. Otetaan nyt vaikka rikkidirektiivi esimerkkinä. Sen piti kaataa Suomen vientiteollisuus, ja kävikin päinvastoin, että saatiin kehitettyä ratkaisuja, joilla saadaan päästöjä alas ympäri maailmaa, ja samalla suomalaisella teknologialla tuodaan vientieuroja Suomeen.

Edustaja Viljanen puhui hyvin huoltovarmuudesta, edustaja Hopsu innovaatiopolitiikasta. On hyvä, että nyt esimerkiksi Horizon Europe -rahoitus esitetään tuplattavaksi. Se on ollut Suomelle hyvä: yksi euro Suomesta, Horizon on tuonut 1,70 euroa takaisin. Se on vahvistanut meidän tutkimuslaitoksia, korkeakouluja, yritysyhteistyötä ja muuta.

Edustaja Kivelä puhui hyvin uusista ruokainnovaatioista. On ehkä kuvaavaa, että EU:n innovaatioista vastaava komissaari tuli minulle puhumaan Solar Foodsista, niin että ehkä meillä on mennyt yhteisesti joku viesti perille. Hän oli myös hyvin otettu siitä vierailusta.

Ledamot Biaudet puhui muun muassa oikeusvaltiokehityksestä. Suomella on se kaikessa mukana: rule of law, korruption vastainen torjunta, myös ehdollisuus suhteessa budjettiin. Kollega sanoi, että no rule of law, no EU money. Elikkä siitä pidetään kiinni, ja myös jos miettii EU:n laajentumista, niin totta kai nämä ovat ihan avainasemassa. Ja jos me halutaan, että sisämarkkinat laajentuvat uusilla mailla, niin ympäristön pitää olla sellainen, että siellä joku uskaltaa tehdä bisnestä, jos suoraan puhutaan, ja siihen liittyvät laajasti tietenkin myös ihmisoikeudet ja kaikki muu.

Edustaja Koulumies puhui hyvin puolustusteollisuudesta. Se on suuri mahdollisuus Suomelle. Meidän tulee vahvistaa eurooppalaista puolustusteollisuutta, myös Suomen puolustusteollisuutta täällä kotimaassa. Myös esimerkiksi Valmet Automotivehan nyt julkisti tuossa aiesopimukset sekä Patrian että Sisun kanssa, ja paljon on muutakin meneillään. Ja itse näen, että nyt kun puolustukseen kerran panostetaan, niin sitä pitäisi muistaa laittaa myös tavallaan siviiliteollisuutta palveleviin uusiin innovaatioihin, tekoälyyn ja kvanttilaskentaan yhdistettynä siihen defence-puoleen.

Edustaja Kokko puhui erinomaisesti suurvaltapolitiikasta ja nimenomaan siitä, kuinka r&d, tki, on avain kaikessa. Sehän on se Suomen ja myös Euroopan suuri mahdollisuus, että saadaan globaalit huippufirmat keskittämään sitä tki:tään Eurooppaan. Silloin myös tuotanto pysyy ja alihankintaverkot ja kaikki muu.

Edustaja Riipi puhui hyvin meidän nettomaksajan roolista ja koheesiosta/kilpailukyvystä. On tärkeätä, että ne koheesiorahatkin, mitkä tänne tulevat, menevät meidän prioriteettien mukaisesti tutkimukseen, kehitykseen, innovaatiotoimintaan, turvallisuuteen ja uutta luovaan. Vaikka Suomesta nettomaksajana usein puhutaan niin, että Excel-taulukossa se euro antaa ehkä 23 senttiä takaisin, sillä rahalla ollaan saatu myös paljon hyvää aikaiseksi alueellisissa ekosysteemeissä ja myös yhdessä yritysten kanssa.

Sitten tietenkin, jos miettii vaikka Eastern Flank -problematiikkaa, siinä on tärkeää ymmärtää, ettei kannata meidänkään kaikkia rahoja Brysselin kautta kierrättää vaan on parempi sitten itse tukea omin toimin kuin niin, että lyödään liikaa itsemme kimppaan näitten selkeästi koheesiomaiden kanssa. Siinä täytyy olla pelisilmää, ja uskon, että meillä sitä on.

Edustaja Satonen puhui hyvin sisämarkkinoista — samaa mieltä — edustaja Marttila myös ilmastotavoitteista. Niistä tulee pitää kiinni. Se on Suomen elinkeinoelämälle ja teknologiateollisuudelle hyvä asia, mutta tietenkään se ei estä sitä, että raportointia hieman kevennetään. Jos päästään 99-prosenttisesti tavoitteisiin mutta samalla jeesataan 70:tä prosenttia yrityksistä, niin siinähän on järkeä.

Edustaja Harjanne puhui budjetin koosta. Kyllähän tämä budjetti tulee kasvamaan. Vaikka me sanotaan, että kokonaistaso on liian korkea ja halutaan sitä alas, niin sitähän pelkoa ei ole, etteikö budjetti kasvaisi. Mutta sen budjetin sisällä on ihan oikeita prioriteetteja, kilpailukykyä, turvallisuutta, ja Suomen täytyy ottaa niistä rahoista myös oma osansa.

Edustaja Furuholm lupasi kuulla vastausta tuolla huoneen puolella — täysin samaa mieltä. Tekoäly on erinomainen mahdollisuus Suomelle. Sitä tulee yhdistää myös puolustusteollisuuteen ja kaikkeen muuhun.

Ledamot Norrback pratade bra om reglering. Där finns det ännu mycket att underlätta för företag av olika storlekar.

Olen edustaja Wallinheimon kanssa täysin samaa mieltä: kilpailukykyrahastoon liittyvien asioiden tulee olla excellence-based. Silloin Suomi pärjää, kun parhaat ratkaisut kilpailevat eivätkä siten ehkä alueelliset tai muut näkökulmat. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Sitten jatketaan. Edustaja Kaunisto, olkaa hyvä.

17.34 **Ville Kaunisto kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kaksi suurta murrosta maailmalla: toinen on suurvaltapolitiikan voimistuminen, ja toinen on teknologian ja tekoälyn jyrkkä kasvukulmakerroin. Valitettavasti näissä molemmissa asioissa Eu-

rooppa on hyvin pitkälti pelikenttä, ei pelaaja. Tämä on huolestuttavaa. Vaikka on sanottu, että asiaan on herätty, niin herääminenhän ei ole teko, ja se on vasta heräämistä.

Kun Yhdysvallat omalla tavallaan vähentää rooliaan maailmassa, niin tämähän on meidän mahdollisuutemme kasvaa. Siis kysymys on siitä, nähdäänkö kriisissä mahdollisuus, mutta se tarkoittaa sitä, että me toimimme kumppaneina, emme opettajina. Ja kuten nyt on toimittu, uusia kauppasopimuksia tarvitaan. Suojellaan avointa sääntöpohjaista järjestelmää ja sisämarkkinoita epäreilulta kilpailulta.

Sääntelyn purku: edelleen pitää päästä puheiden tasolta tekoihin ja vahvistaa kilpailukykyä. Helposti sanottu, vaikeasti tehty, mutta ei se aloittamatta toimi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

17.35 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on moni kollega pitänyt perusteltuja puheenvuoroja siitä, mihin kaikkeen tulevaisuudessa koko Eurooppana meidän pitäisi allokoida enemmän julkisia resursseja, puhutaan sitten turvallisuudesta tai puhutaan sitten aluekehityksestä tai innovaatioista tai monista muista — eittämättä kaikki tarpeellisia asioita. Mutta vähemmälle keskustelulle on sitten ehkä jäänyt se, milläkös me täällä Euroopassa saisimme enemmänkin ne yksityiset investoinnit kohdistumaan tänne. Siitähän viime kädessä on kysymys, onko meillä täällä sellainen taloudellinen toimintaympäristö, jonka kautta voimme ajatella, että myös eurooppalainen hyvinvointi on rahoitettu tulevaisuudessakin, ja voimme hoitaa ne panostukset, joita meiltä vaaditaan. Ja sen takia pitäisin tärkeänä, että keskiössä ovat ne vanhat tutut asiat: sisämarkkinoiden parantaminen, vihdoin askeleiden ottaminen pääomamarkkinoilla ja sen katsominen, mitkä ovat niitä kannusteita, joita me yhdessä Euroopassa voimme tehdä, jotta saisimme yksityiset investoinnit nopeammin liikkeelle kuin mitä tänä päivänä tapahtuu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Wickström, varsågod.

17.36 **Henrik Wickström r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Edeltävän puhujan puheenvuorosta on helppo jatkaa.

Det är precis som det är, att det viktigaste just nu inom EU-politiken borde vara att stärka verksamhetsförutsättningarna för företag. Många företag upplever EU alltför byråkratiskt, och därför väljer man sedan andra marknader att gå in för, eftersom där finns bättre tillväxtpotential.

On todella tärkeää, että me ennen kaikkea kiinnitämme huomiota siihen, että EU:n kilpailu- ja toimintakyky-ympäristö vahvistuisi. On ikävä kuulla viestejä siitä, että moni kansainvälinen toimija näkee ja kokee EU:n tällä hetkellä aivan liian byrokraattisena toimijana ja näkee Yhdysvallat ja Kiinan paljon mielekkäämpänä markkinana mennä kehittämään omaa toimintaansa. Tämän lisäksi on tietenkin tosi tärkeää painottaa sitä, että meidän täytyy jatkaa ja ennen kaikkea korottaa myöskin meidän panostuksia tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin. On sanomattakin selvää, että tässä kilpailussa EU on jäänyt Yhdysvaltojen ja Kiinan jälkeen, ja tämä on myöskin meille Suomessa todella huono asia.

Lopuksi toivon, että EU-politiikassa ei unohdettaisi ilmastonmuutoksen vastaista työtä. Se tulee olemaan todella tärkeä osa tulevaisuuden markkinoita ja talouspolitiikkaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

17.38 **Sofia Vikman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen ääni kuuluu Brysselissä vahvemmin kuin pitkään aikaan. Se näkyy myös tuloksissa. Kokoomus ajaa EU-politiikkaa, jossa turvallisuuden merkitys talouden menestyksen takana tunnistetaan. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan muutti EU:n toimintalogiikan. Turvallisuus ei ole enää vain erillinen politiikkasektori, se on talouspolitiikan ydintä. Samalla turvallisuudesta on tullut uusi kasvuala. EU:n on vahvistettava puolustusteollista kapasiteettia, vähennettävä strategisia riippuvuuksia ja turvattava kriittiset toimintaketjut. Suomella on tässä mahdollisuudet nousta kokoaan suuremmaksi toimijaksi. Meillä on osaamista muun muassa kokonaisturvallisuudessa. Voimme vaikuttaa siihen, että EU rakentaa kilpailukykyä turvallisuus edellä. Se ei tarkoita protektionismia vaan strategista resilienssiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

17.39 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! EU on meille erittäin tärkeä kumppani, 56 prosenttia meidän viennistä kohdistuu sinne, ja se on myöskin semmoinen toimija, joka pystyy nyt avaamaan kauppasuhteita maailmalle, niin kuin tämä Mercosur-sopimus ja Intian sopimus antavat meille tilaa tehdä näitä. Se on myös yrityksille ensimmäinen kansainvälistymisen paikka, jossa opitaan sitä, mitä pitää kansainvälisessä kaupankäynnissä tehdä. Oltaisiin aika kylmässä kyydissä, jos yksin toimittaisiin tässä maailmantilanteessa, erityisesti nyt, kun katsotaan tätä tilannetta.

Arvoisa puhemies! Nyt kun täällä on pääministeri ja eurooppaministeri paikalla, niin kysyisin nyt, kun meillä on tämä Mercosur ja Intian sopimus tässä tehtynä, niin kuinka paljon tämä avaa oikeasti tähän nykyhetkeen meille kasvumarkkinoita viennin osalta ja kuinka paljon sieltä on mahdollisesti saatavissa tänne yrityksiä toimimaan, jolla he etabloituisivat tänne Euroopan markkinoille Suomen kautta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Koska pääministerin on kohtapuoliin poistuttava, annan hänelle nyt mahdollisuuden vastata keskusteluun. Kolme minuuttia, olkaa hyvä.

17.40 **Pääministeri Petteri Orpo:** Arvoisa puhemies! Kiitos mahdollisuudesta, ja kiitos suuren valiokunnan puheenjohtaja Sirénille tästä tärkeästä keskustelusta. Halusin edes lyhyesti ehtiä hieman kommentoimaan.

Me tarvitaan vahvempi EU tällä hetkellä. Tämä globaali tilanne on sellainen, että meidän unionimme pitää olla vahvempi, sen pitää pystyä parempaan. Kaksi keskeistä asiaa: turvallisuus ja kilpailukyky. Ne ovat ne, mitä me tarvitaan tällä hetkellä Euroopan unionilta.

Turvallisuuden ydin on eurooppalaisen puolustuksen vahvistaminen, itsenäisyyden lisääminen suhteessa Yhdysvaltoihin yhteistyössä Naton kanssa.

Toinen, tämä kilpailukyky: sen keskeinen elementti on sisämarkkinat ja siellä sisällä pääomamarkkinaunioni, kaupan esteiden purku. Ajatelkaa, että tavarakaupassa ne sisämarkkinaesteet, joita meillä on, vastaavat noin 50 prosentin tariffeja, palveluiden kaupassa jopa yli 100 prosentin tariffeja. Nämä ovat järkyttäviä lukuja, ja sehän saa meidät ymmärtämään, kuinka valtava potentiaali meillä on sisämarkkinoilla. Siksi niitten kehittäminen

on niin tärkeää, ja meidän pitää Suomena nyt tehdä kaikkemme, että me saadaan näitä asioita eteenpäin.

MFF eli meidän yhteinen budjetti, jota nyt samaan aikaan neuvotellaan, on tarkoitus saada valmiiksi vuoden loppuun mennessä. Se on välttämätöntä, koska maailma on siinä tilassa, että me ei voida päästää sitä valumaan pidemmälle. Siellä me tehdään täyttä vaikuttamistyötä tällä hetkellä. Se on rakenteeltaan meidän tavoitteiden mukainen puolustuskilpailukyky. Itä-Suomi ja Suomen erityispiirteet, rajaturvallisuus, on huomioitu — miljardi euroa on pohjassa enemmän itäisen Suomen tukeen. Sen lisäksi panostukset uusiin teknologioihin ja kiertotalouteen, puhtaaseen siirtymään ovat juuri niitä, mitä me halutaan. Military mobilityn voisi vielä nostaa esille. Siinä meillä on suuret mahdollisuudet saada nimenomaan tänne Suomeen, pohjoiseen, itäisempään Suomeen, investointirahaa Euroopan unionista.

Nämä ovat ne asiat, joihin nyt tässä pitää erityisesti keskittyä, plus sitten Ukrainan tukeminen. Me emme saa unohtaa sitä Ukrainaa kaiken tämän keskellä. Euroopan ja Suomen turvallisuus on riippuvaista siitä, että EU, Eurooppa ymmärtää Venäjän pysyvän uhan ja että Ukrainaan löytyy sellainen rauha, joka myöskin vahvistaa eurooppalaista turvallisuutta.

Nämä kolme asiaa — Ukraina, puolustus ja turvallisuus, kilpailukyky — ovat keskeisiä asioita, ja kaikessa pidetään mielessä kirkkaana Suomen etu ja se, että näissä jokaisessa ratkaisussa saadaan myöskin Suomelle parasta mahdollista tulosta, vaikka tietenkin haluamme kehittää koko unionia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, pääministeri. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

17.43 **Heikki Autto kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo tunnetaan ahkerana työntekijänä mutta myös hyvin vaatimattomana henkilönä, ja hän ehkä siksi jätti tuomatta esiin nyt esimerkiksi tämän Suomen tämänpäiväisen kirjeen EU-komission puheenjohtajalle, jonka pääministeri on lähettänyt. Tuo kirje on aivan erinomainen. Tällä Suomen aktiivisella otteella tulemme todennäköisesti saamaan moniin suomalaisten arkeen vaikuttaviin asioihin ja yritystemme kilpailukykyyn vaikuttaviin asioihin konkreettista parannusta, kun EU:n tulevia omnibuspaketteja rakennetaan. Siellä on asioita kestävän rahoituksen taksonomiasta, puolustuksen parempien satsausten mahdollistamisesta, metsäpolitiikasta, monenlaisista asioista, yli 40:een eri EU-lainsäädäntöön konkreettisia ja hyviä ehdotuksia Suomesta, ja kiitos siitä pääministerille. Otan yhtenä pienenä arjen asiana esille dieselautoilijoita piinaavat AdBlue-reagenssiin liittyvät jäätymisongelmat Suomessa. Ne on nyt nostettu virallisella tasolla esille, ja kiitos pääministerille ja hallitukselle tästä asiasta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri, olkaa hyvä.

17.44 **Miapetra Kumpula-Natri sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kirje kuulosti hyvältä, mutta ei ole vielä meille suurelle valiokunnalle tiedoksi tullut, mutta ehkä me näemme sitä. Eivät saisi jäädä yhden puolueen sisään tämmöiset hyvät tiedot. — Edunvalvonta on laajaa, ja koetamme sitä tehdä. Mietin vielä, onko joku kivi kääntämättä, niin että Euroopan päättäjät ja komissio ymmärtäisivät tämän pääministerin hyvän sitaatin, että turvallisuuden vahvistamisen pitää tapahtua siellä, missä turvallisuutta haastetaan, eli itäi-

sen Euroopan huomioiminen — laajemmin kuin vain Itä-Suomi. Viime viikolla komissio sanoi, että nyt on tänne ohjelma, mutta siellä oli nolla euroa rahaa. Siellä oli lainainstrumentteja ja muita tähän droonimuuriin ja Eastern Flankiin ja muita, kun haluttiin koota toimenpiteitä yhteen. Ja miljardi, josta mainitsit, sitten MFF:ään, on vain rajaturvallisuuteen ja näiden käsittelyyn. Se on seitsemäksi vuodeksi liian vähän. Eli sitä me tuolla olemme käsitelleet, ja tulemme hallitusta tsemppaamaan, että täytyy tehdä tuonne.

Toinen on sitten riippuvuus öljystä. Se ei ole turvallisuutta, joten ilmastopolitiikastakin kannattaa pitää kiinni. [Puhemies koputtaa] Mieluummin suomalaista biopolttoainetta vähän lisää kuin että olemme Persianlahden toimitusten varassa kiinni.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Riipi, olkaa hyvä.

17.45 **Mika Riipi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Osana kilpailukyvyn lisäämistähän ollaan myöskin tavoittelemassa nyt vahvasti sitä, että meillä olisi joustavuutta toteuttaa muun muassa eri rahoitusohjelmia. Osana tätähän nyt komission esityksessä on tämä niin sanottu kumppanuussopimusmalli, jossa nyt aika huomattava osakin rahoituksesta, joka meillekin kansallisesti tulee, ollaan siirtämässä ikään kuin kansallisen päätösvallan alle. Tämä on tietenkin hyvä asia, kun se mahdollistaa joustoja ja mahdollistaa nopeampaa reagointia tulevaisuudessa, toivottavasti, mutta näen siinä myös riskejä — riskejä siitä, että asiat, jotka liittyvät aluepolitiikkaan tai maatalouspolitiikkaan tai tämän tyyppisiin, palaavatkin tämmöiseksi kansalliseksi kinastelun aiheeksi. Nyt olisi valtavan tärkeätä, että nyt jo tässä vaiheessa, kun sitä kansallista hallintomallia rakennetaan tähän kumppanuussopimukseen, se tehtäisiin mahdollisimman avoimesti ja osallistavasti niin, että siellä pystyttäisiin jo luomaan rakenne, joka mahdollistaa mahdollisimman tehokkaan rahoituksen käytön sitten kun toimeenpano alkaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

17.46 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuossa pääministerin prioriteettien, turvallisuuden ja kilpailukyvyn, rajapinnassa ovat hyvin vahvasti ilmastotoimet, ja se on mitä tärkein EU:n yhteinen agenda. Sen olisin toivonut, että pääministeri olisi omaan listaukseensa nostanut.

Eurooppa on edelleen Afrikan suurin kumulatiivinen ulkomainen sijoittaja. Sen osuus Afrikan kaupasta on kuitenkin pienentynyt viimeisen vuosikymmenen aikana. Afrikkastrategioiden laatimisesta huolimatta Kiina ja Persianlahden valtiot kasvattavat osuuttaan. Afrikassa on kasvava potentiaali eurooppalaisille yrityksille ja kasvava tarve investoinneille puhtaaseen energiaan, koulutukseen ja teolliseen kehitykseen. Merkittävistä uusiutuvan energian mahdollisuuksista ja resursseista huolimatta Afrikka on saanut vain kaksi prosenttia maailmanlaajuisista uusiutuvan energian investoinneista viimeisten kahden vuosikymmenen aikana. Tässä olisi sitä yhteistyön potentiaalia ja myös talouskasvun potentiaalia niin EU:lle kuin Suomelle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Biaudet, varsågod.

17.48 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Poliitikot tietävät hyvin, että mikään ei ole mieluisampaa kuin sanoa, että karsitaan byrokratiaa ja säätelyä, ja tie-

tenkin on niin, että jos pystytään tekemään tehokkaasti karsimalla jotain, niin se on ihan hyvä. Tässä on kuitenkin aika suuri riski, että jäsenmaat kuitenkin tavoittelevat jotain muuta, omaa etua, kun kilpaillaan sisämarkkinoilla, ja ajattelen juuri, että nämä kauppasopimuksetkin itse asiassa ovat osoituksia siitä, että sääntöpohjaisuus on se, millä Eurooppa kuitenkin pärjää muunkin ulkomaailman kanssa. Ajattelen, että esimerkiksi yritysvastuudirektiivi on yksi esimerkki, jossa oikeasti meidän edun vastaisesti purettiin sääntelyä liiaksi, ja ajattelen myös, että kun tapaamme suomalaisia yrityksiä, he kovasti ajavat sitä, että emme luopuisi esimerkiksi kovista ja kunnianhimoisista ympäristölainsäädännöstä ja ilmastotavoitteista. Joten siinä mielessä on aika tarkka paikka, että tavallaan ei mennä niin kuin liiallisuuksiin. [Puhemies koputtaa] Ajattelenkin, että aika monelle eurooppalaiselle jäsenmaalle on oma byrokratia itse asiassa suurin este, eikä EU:n byrokratia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.49 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Euroopan turvallisuus ja taloudellinen menestys kulkevat nykymaailmassa käsi kädessä. Emme elä enää aikaa, jolloin turvallisuus oli ulko- ja puolustuspolitiikan erillinen alalaji. Tänä päivänä turvallisuus on koko talouspolitiikan perusta. Venäjän hyökkäyssota, kiristyvä suurvaltakamppailu ja toimitusketjujen haavoittuvuudet ovat luoneet uuden normaalin, johon EU:n ja Suomen on vastattava määrätietoisesti. Pienenä maana meidän on hyödynnettävä EU:n laajemmat hartiat talouden kasvattamisessa ja turvallisuutemme takaamisessa. Euroopan on pystyttävä puolustamaan arvojaan ja kansalaisiaan. Euroopan on vahvistettava puolustusteollista kapasiteettia, kriittisiä yhteiskunnan rakenteita sekä kykyä huolehtia omista toimitusketjuista. Tämä on strategista realismia. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko, olkaa hyvä.

17.50 **Jani Kokko sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä tulee sääntelyyn, niin meidän tuskin kannattaa ottaa mallia esimerkiksi vaikka Yhdysvalloista siinä, miten Trumpin hallinto on liittohallituksen sääntelyä karsinut ruimimalla sinne sun tänne leikkauksia. Varmasti EU:ssakin osataan tehdä harkintaa sen suhteen, mikä on järkevää sääntelyä ja mikä sitten tehotonta, ja karsia nimenomaisesti tehotonta ja saada sitä kautta EU:ta liikenteeseen. Tähän liittyy osaltaan myös nykyinen valtiontukipolitiikka, mikä ainakin tuolla puolustusteollisuudessa on näyttäytynyt erittäin härskinä kotiinpäin vetämisenä erityisesti suurilta mailta, tässä nyt nimeltä mainitsematta Ranskaa tai osoittamatta ketään sormella. Toivottavasti tähänkin saataisiin muutosta aikaan.

On pakko nostaa esille tuo edustaja Hopsun mainitsema näkökulma Afrikasta, joka todellakin on mahdollisuus sekä Suomelle että Euroopalle. Vedin itse asiassa eduskunnan delegaatiota loppuvuodesta Sambiassa, jossa vierailimme Kansanshin kaivoksessa. Oli hienoa kuulla, että 80 prosenttia sen käyttämästä teknologiasta tulee Suomesta, yli 100 miljoonalla dollarilla pelkästään viime vuonna ostoja suomalaiselta elinkeinoelämältä. Tämä on toivottavasti se suunta, mihin Suomi antaa oman panoksensa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä. — Käytättekö mikrofonia. Edustaja Hoskonen, mikrofoni.

17.51 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tarkastetaan nyt pari faktaa, kun täällä tuntuu, ettei muka velkaa oteta — on nuoria kuuntelemassa. Lainaa Euroopan unioni otti 385 miljardia euroa, ja sitten 421 miljardia annettiin avustuksiin, muun muassa Akropolis-kukkulan korjaamiseen, espanjalaisten bensa-alennuksiin ja sitten italialaisten katujen parantamiseen. Maksamme tästä riemusta 12—13 miljardia. Arvoisat nuoret, te maksatte. Näin vanha mies kuin olen minä en ehdi sitä maksamaan, kun se loppuu vasta kaukana tulevaisuudessa.

Mutta kun nyt puhutaan omien varojen käytöstä, niin minkä takia täällä eurooppaministeri ja muutkaan eivät sano sitä totuutta? Kysymyshän on siitä, että yhteinen velka lisääntyy Euroopan unionissa, Suomi maksaa yhä enemmän, ja jokainen nuori, joka täällä elää tänä päivänä, joutuu siitä kärsimään. Suomeen näitä rahoja ei tule, älkää, hyvät ystävät, vain luulko. Euroopan unioni velkaantuu, koska vanha avioliittosääntöhän sanoo, että mitä isommat velat avioliitossa on, sen tiukemmin se liitto pysyy kasassa. — Älkää, hyvät nuoret, sitä menkö kokeilemaan. — Tämä on aivan järkyttävää, kertokaa nyt ihmisille tosiasioita. Omien varojen käyttö on teille velkaa! Uskokaa nyt jo, hyvät ihmiset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Päivärinta, olkaa hyvä.

17.53 **Susanne Päivärinta kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tuossa alussa sanoin, niin kuin moni muukin sanoi, että vahva Eurooppa ja Euroopan unioni on meidän kaikkien etu, mutta rehellisyyden nimissä on kyllä kysyttävä, kuinka vahva on Euroopan unioni, sellainen unioni, joka ei pääse yksimielisyyteen edes siitä, että Venäjän jäädytetyt varat, 210 miljardia, jotka makaavat Euroclearin tilillä Belgiassa, annettaisiin sotakorvauslainana Ukrainalle. Edes tästä ei päästy yksimielisyyteen. Tällä rahalla olisi turvattu Ukrainalle tarvittavat varat pitkäksi ajaksi eteenpäin tässä näännytyssodassa. Olisi myös turvattu se, että emme ole pelkästään Yhdysvaltojen presidentin Donald Trumpin varassa, jos hän yhtäkkiä, milloin tahansa, päättää pakottaa Ukrainan suostumaan epäedullisiin rauhansopimuksiin. Ihmettelen sitä todella. Olen itse Välimeren unionin parlamentaarisen yleiskokouksen jäsen, ja kun siellä keskustellaan Ukrainan asioista, niin eihän tämä yllätä. Espanja ja Italia ovat aivan eri mieltä monista asioista, niin kuin monissa muissakin asioissa. Olisin kysynyt ministeri Strandilta: löytyykö tähän vielä jonkinlainen ratkaisu, että voisimme käyttää nämä varat Ukrainan hyväksi? Venäjä on vastuussa sotarikoksista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vielä keskustelualoitteen ensimmäinen allekirjoittaja, edustaja Sirén, ja sen jälkeen ministeri Strandille vastauspuheenvuoro. Olkaa hyvä, edustaja Sirén.

17.54 **Saara-Sofia Sirén kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos kovasti tästä keskustelusta, ja hienoa, että pääministeri ja eurooppaministeri ja liikenneministeri ehtivät kaikki mukaan, tämä on sen verran harvinainen mahdollisuus Eurooppa-keskustelua täällä täysistuntosalissa käydä.

Mielestäni keskustelun aikana on näkynyt varsin hienosti se vahva yhteinen viesti, joka Suomella on ja mikä suuren valiokunnan keskusteluissa yleensä näkyy. Meillä on yhteinen näkemys siitä, mitkä asiat ja tavoitteet ovat Suomelle niitä kaikkein tärkeimpiä: tällä hetkellä turvallisuuteen, puolustukseen ja kilpailukykyyn liittyvät. Juuri nyt on ajankohta vai-

kuttaa näihin meille tärkeisiin prioriteetteihin muun muassa tämän MFF-prosessin ja sen neuvotteluiden kautta.

Suomen etu on mahdollisimman vahva, mahdollisimman kilpailukykyinen, mahdollisimman turvallinen Euroopan unioni, ja on meidän tehtävämme viedä eteenpäin näitä tavoitteita. Siinä onnistumme parhaiten, kun Suomen viesti on mahdollisimman yhtenäinen ja kirkas.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Strand, neljä minuuttia, olkaa hyvä.

17.55 **Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Joakim Strand:** Kiitos, arvoisa puhemies! Ja vielä kiitos, puheenjohtaja Sirénkin veti tuossa aika hyvin yhteen. Tässä vielä muutama kommentti noitten edellisten lisäksi.

Ensinnäkin edustaja Kaunisto puhui minun mielestäni hienosti tästä teknologisesta kilpailusta, mitä se tarkoittaa geopoliittisesti ja geotaloudellisesti ja geostrategisesti. Sitä myös edustaja Räsänen veti hyvin yhteen näitten yksityisten investointien näkökulmasta, mitä tarvitsee tehdä sisämarkkinoille, pääomamarkkinoille. Näistähän puhutaan ja on puhuttu pitkään, mutta aika pienilläkin teoilla siellä aidosti saadaan paljon potkua irti. Mielestäni pääministerikin kuvasi hyvin, mitä nämä esteet tarkoittavat, jos niitä tavallaan katsottaisiin tariffeina ihan rahallisesti.

Ledamot Wickström pratade bra om företagens verksamhetsförutsättningar och byråkratin.

Myös ilmastopolitiiksta. Täällä tuli monen puheenvuorossa se, että kunnianhimoinen ilmastopolitiikka on meidän elinkeinoelämän ja teknologiateollisuuden etu. Myös edustaja Vikman puhui hyvin kilpailukyvystä ja siitä, miten se tulee rakentaa turvallisuus edellä.

Edustaja Lyly: hyvä puheenvuoro Mercosurista ja Intiasta, ja toivon mukaan myös Australia jatkossa. EU:n tulee löytää uusia kumppaneita. Indonesia, totta kai erittäin iso, väkirikas alue, suurta potentiaalia. Siellähän on jo suomalaisia yrityksiä, mutta tarvitaan lisää. Joitain arvioita itse näin tästä Mercosurista, mikä on tavallaan se vientipotentiaali miljardeissa, mutta en uskalla sitä lähteä muistista heittämään. Mutta se on merkittävä, elikkä se on aidosti iso mahdollisuus Euroopalle mutta myös Suomelle.

Edustaja Kumpula-Natri muistutti meitä siitä, että itäinen Eurooppa ei ole pelkästään Suomen itäiset alueet. Ei todellakaan, vaan kaikkien näiden itäisen Euroopan maiden ja Suomenkin näkökulmasta se itäraja oikeastaan tietyllä tapaa alkaa Helsinki-Vantaan lentokentältä nyt, kun on kiinni tämä Venäjän ilmatila. Merkittävä asia meille ja totta kai meidän kansalliselle lentoyhtiöllemme, mutta muutenkin saavutettavuuden näkökulmasta. Jos katsoo myös Suomen sisällä, niin Kokkolan satamasta, vaikka se on hyvinkin läntisessä Suomessa, taisi kadota joku 30—40 prosenttia liikevaihdosta samana päivänä, kun meni Venäjän raja kiinni, koska oli transitliikennettä et cetera.

Tähän liittyen edustaja Riipi puhui hyvin näistä kansallisista suunnitelmista. On erittäin tärkeätä, kun tavallaan palloa siirretään tänne, ettei nyt lähdetä täällä kyläpolitikoimaan tai tappelemaan kaupungit vastaan maakunnat tai muuta. Päinvastoin meillä on ympäri Suomea erinomaisia klustereita, osaamiskeskittymiä ja yrityksiä, jotka siinä omassa globaalissa arvoketjussaan ovat maailman huippuja, ja heitä tulee kaikin keinoin tukea kasvamaan vielä pykälän siinä omassa toimintaympäristössään ja kiipeämään arvoketjussaan. Se vaatii kyllä, että me mennään myös niitten yhteisten prioriteettien kautta: kilpailukyky, tutki-

mus-, kehitys-, innovaatiotoiminta, vähän ehkä uudenkin tyyppisiä ekosysteemejä rakentaen. Elikkä siinä uskon, että jos me fiksusti hoidetaan, niin saadaan paljon irti. Itse lupaan siihen myötävaikuttaa, että ei synny tällaista maan sisäistä laatikkoleikkiä. Siihen meillä ei ole varaa.

Edustaja Hopsu puhui hyvin siitä, miten Afrikka on meille mahdollisuus. Samaa mieltä.

Edustaja Eva Biaudet puhui hyvin tästä sääntelystä. Minäkin saan paljon feedbackia firmoilta, myös ihan pieniltä ja keskisuurilta, jotka ovat kehittäneet omaa toimintaansa ja järjestelmiä siihen suuntaan, että ollaan tavallaan kartalla vastuullisuudessa ja raportoinnissa. Jos me tästä luovutaan, niin silloinhan tällaiset fuskarit pääsevät kilpailemaan heidän kustannuksellaan, ja sitä me ei haluta. Elikkä sääntelyssä on myös paljon hyvää silloin, kun se ei ole tavallaan sellaista ylimääräistä ja tuplasääntelyä ja tuplaraportointia. Siitä täytyy päästä eroon, mutta se, että on tietyt pelisäännöt, on yleensä kyllä syystäkin syntynyt. Ainakaan Suomen ei kannata niissä liikaa lähteä kunnianhimon tasoa alentamaan.

Edustaja Kokko puhui hyvin siitä, että Euroopan puolustusteollisuuden pitää olla muutakin kuin Ranska. Me tiedetään kaikki, että siellä on äärimmäisen vahva puolustusteollisuuden klusteri — onko siellä nyt ehkä nelisentuhatta firmaa ainakin — se on tärkeä ymmärtää.

Edustaja Päivärinta: samaa mieltä. On masentavaa seurata, kuinka yksi kaveri, Orbán, siellä monta kertaa pystyy jarruttamaan ja on kavereita nykyään Slovakiastakin ja vähän Tšekeistä. Siihenhän tämä ei saisi mennä. Jos miettii nyt vaikka tätä 90 miljardin lainaa, josta tavallaan jo sovittiin joulukuussa ja mistä nyt Orbán taas lähti pakittamaan, niin kyllä minä itse luotan, että siihen vielä ratkaisu löytyy. Mutta kuten tässä puhuttiin ja on vuosien varrella nähty, että kun on näitä oikeusvaltiovuoropuheluita ja pidätetään vähän varoja mutta sitten tavallaan taas diilataan, että olette nyt tehneet sitten joitain edistysaskeleita ja muutama miljardi vapautuu ja löydetään yksimielisyys, niin se ei saisi olla tällaista kaupantekoa. Vaikka se on fakta, että ainut yhteinen kieli, mitä nämä ymmärtävät, on se euro, ei siltikään. Tässä kun puhutaan EU:n laajentumisesta, niin on hyvin tärkeätä, että ne uudet mahdolliset jäsenmaat sitoutuvat tähän yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, koska lisää kavereita tuohon leiriin ei tarvita. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.